
Η αναγκαιότητα και οι τεχνικές ανάλυσης των κατά ΔΛΠ οικονομικών καταστάσεων από τράπεζες και επενδυτές

Καθ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΑΜΗΣ

*ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ & ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015*

Η Ισότητα στην Πληροφόρηση

- Η Χρηματοοικονομική Λογιστική στοχεύει να δημιουργεί εξωστρεφή πληροφόρηση σχετικά με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία των οικονομικών μονάδων:
 - Ισότιμη πρόσβαση στην πληροφορία
 - Αντικειμενική και πλήρης πληροφόρηση
 - Αξιόπιστη Συγκρισιμότητα
 - Σαφήνεια
 - Συνέπεια
 - Ουσιαστικότητα

Αναγκαιότητα χρήσης ΔΛΠ

- Επιτάχυνση της Παγκοσμιοποίησης
- Διεθνείς Δραστηριότητες
- Συνθετότητα Οικονομικών Οντοτήτων (θυγατρικές-συγγενείς)
- Πολλαπλά Κέντρα Εποπτείας
- Συγκρισιμότητα Λογιστικών Καταστάσεων
- Συνοχή και Ομοιομορφία Λογιστικών Καταστάσεων
- Αποτελεσματική κυκλοφορία κεφαλαίων

Αποδέκτες Πληροφόρησης

- ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΜΕ ΑΜΕΣΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ:
 - Μέτοχοι
 - Πιστωτές
 - Προμηθευτές
 - Πελάτες
 - Εργαζόμενοι
 - Αντισυμβαλλόμενοι

- ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΜΕ ΕΜΜΕΣΗ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΣΧΕΣΗ:
 - Επενδυτές
 - Αγορές
 - Αξιολογητές
 - Επόπτες
 - Τοπικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον
 - Αναλυτές
 - Δημόσιο (Φορολογικές Αρχές, Κοινωνική Ασφάλιση κλπ)

Τράπεζες και Κρίση

- Προβλήματα παροχής ρευστότητας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα ως απότοκο των κλυδωνισμών στην εμπιστοσύνη των επενδυτών και έντονος ανταγωνισμός για την προσέλκυση πελατειακών καταθέσεων.
- Οι τράπεζες του εξωτερικού περιορίζουν τις γραμμές χρηματοδότησης.
- Δανειακά χαρτοφυλάκια είτε συνεχίζουν να αναπτύσσονται βραδέως λόγω κεκτημένης ταχύτητας από την εκπλήρωση δεσμεύσεων χρηματοδότησης (financing commitments) είτε εμφανίζουν αδυναμίες αποπληρωμής και επισφάλειες
- Τα όποια αποθέματα ρευστότητας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη δεν είναι εφικτό να επαναπατριστούν, λόγω δεσμεύσεων προς τις τοπικές κυβερνήσεις και το ΔΝΤ.

Η σπουδαιότητα της πληροφόρησης στις τράπεζες

- Το **ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα** έχει δεχθεί πλήθος σημαντικών αλλαγών κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.
- Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον για θέματα πληροφόρησης στις **ανεπτυγμένες αγορές** σχετίζεται πρώτιστα με τις δομικές αλλαγές, την **καινοτομία και την παγκοσμιοποίηση** των χρηματοοικονομικών αγορών, τον αντίκτυπο των πρόσφατων εταιρικών σκανδάλων αλλά και τις ευρύτερες επιπτώσεις που έχει η εύρυθμη λειτουργία των τραπεζών στο σύνολο της οικονομίας μιας χώρας.
- Όσον αφορά τις **αναπτυσσόμενες αγορές**, ακόμα κι αν η αναδόμηση των τραπεζικών συστημάτων ήταν ιδιαίτερα έντονη κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας στις χώρες της **νοτιοανατολικής και κεντρικής Ευρώπης**, υπάρχει ανάγκη για πολλές ακόμα ριζικές μεταρρυθμίσεις.

Η σπουδαιότητα της πληροφόρησης στις τράπεζες

- Ο ρόλος του **τραπεζικού κλάδου** στην **βιωσιμότητα** κυρίως των αναπτυσσόμενων χωρών γίνεται ευδιάκριτος, εάν αναλογιστούμε το εμβρυακό σε ορισμένες περιπτώσεις μέγεθος των κεφαλαιαγορών στις χώρες αυτές.
- Συνολικά, οι αλλαγές στο **ευρωπαϊκό οικονομικό σύστημα** κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών δημιούργησαν νέες ευκαιρίες και κινδύνους αλλά και **νέες προκλήσεις** για τους επόπτες και τους ρυθμιστές.
- Τα **αναπτυσσόμενα** αλλά και τα **ανεπτυγμένα** ευρωπαϊκά τραπεζικά συστήματα αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις σε θέματα **πληροφόρησης, ανταγωνισμού, κερδοφορίας και μεταρρυθμίσεων**.
- Η κατανόηση αυτών των μηχανισμών μπορεί να βοηθήσει ιδιαίτερα στον καλύτερο σχεδιασμό αυτών των συστημάτων αλλά και στο σχεδιασμό **αποτελεσματικών κανονισμών**.

Η Σημασία της Ποιότητας της Λογιστικής Πληροφόρησης-Χρήστες

- Η σημασία της λογιστικής πληροφορίας τόσο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την οικονομική μονάδα, όσο και στην άσκηση ελέγχου, είτε εσωτερικού είτε εξωτερικού, είναι πρόδηλη και αυταπόδεικτη μιας και αποτελεί ταυτόχρονα προϋπόθεση αλλά και συστατικό των δύο αυτών κρίσιμων λειτουργιών.
- Η σημασία αυτή ενισχύεται με ιδιαίτερη επίταση στο χώρο του χρηματοπιστωτικού συστήματος εξ αιτίας του ιδιαίτερου ρόλου που διαδραματίζουν οι τράπεζες τόσο στην οικονομία,όσο και στην κοινωνία γενικότερα.
- Οι επιμέρους ομάδες των βασικών κοινωνικών εταίρων (Stakeholders) των τραπεζών ευρίσκονται σε μία συνεχή διάδραση με αυτές μέσω ενεργειών και στάσεων οι οποίες σε μεγάλο βαθμό καθορίζονται από την ποσότητα και την ποιότητα των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πληροφοριών σχετικών με τη δραστηριότητα, την κατάσταση και τις επιδόσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Η Σημασία της Ποιότητας της Λογιστικής Πληροφόρησης-Χρήστες

- Οι **Αγορές** αντιδρούν άμεσα σε οποιαδήποτε διαθέσιμη λογιστική πληροφορία ή πρόβλεψη η οποία βασίζεται στις δημοσιευόμενες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτιμώντας ανά πάσα στιγμή την αξία των ιδίων τους κεφαλαίων, την πιστοληπτική τους ικανότητα καθώς και τις προσδοκίες για την μελλοντική τους επίδοση.
- Είναι προφανές ότι το παγκόσμιο αυτό σύστημα κεφαλαιαγορών, οίκων αξιολόγησης, αναλυτών και εν δυνάμει επενδυτών έχει υψηλές απαιτήσεις αξιοπιστίας, έγκυρης και έγκαιρης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Στο πλαίσιο αυτό οι τραπεζικές επιχειρήσεις δημοσιεύουν κατ'ελάχιστο τριμηνιαίες καταστάσεις αποτελεσμάτων και κοινοποιούν τις μηνιαίες λογιστικές τους καταστάσεις.

Η Σημασία της Ποιότητας της Λογιστικής Πληροφόρησης-Χρήστες

- Οι αντισυμβαλλόμενοι **Πελάτες** των τραπεζών, είτε είναι στην πραγματικότητα πιστωτές-καταθέτες, είτε δανειολήπτες-πελάτες, ενδιαφέρονται έντονα τόσο για την ασφάλεια των τοποθετήσεών τους, όσο και για την υλοποίηση των δεσμεύσεων –δανειοδοτήσεων, την τήρηση των όρων των συμβάσεων, την αποτελεσματική διεκπεραίωση των συναλλαγών κ.α.
- Αυτό έχει σαν συνέπεια οι ομάδες αυτές να παρακολουθούν συστηματικά κάθε χρηματοοικονομική πληροφορία προκειμένου να επανακαθορίζουν την στάση τους και τη σχέση τους με το συγκεκριμένο τραπεζικό ίδρυμα.
- **Οι Μέτοχοι** αποτελούν τον φυσικό αποδέκτη της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τους άμεσα ενδιαφερομένους για την αποτελεσματική διαχείριση της επένδυσής τους καθώς και για την διαμόρφωση των εντολών και των στρατηγικών τους επιλογών διοίκησης.

Η Σημασία της Ποιότητας της Λογιστικής Πληροφόρησης-Χρήστες

- **Οι Εργαζόμενοι** του χρηματοπιστωτικού τομέα αποτελούν μια πολυάριθμη κοινωνική ομάδα άμεσα ενδιαφερομένων για πληροφόρηση με βάση την οποία καθορίζουν και αυτοί την εργασιακή στάση και τις προσδοκίες τους.
- **Οι Επόπτες:** Στον χρηματοπιστωτικό κλάδο ο ρόλος του εποπτικού πλαισίου και των εποπτικών οργάνων είναι καθοριστικής σημασίας. Αρκεί να αναφερθεί ενδεικτικά μόνο η συνεχής εποπτεία της κεφαλαιακής επάρκειας όπως αυτή προσδιορίζεται από τα σταθμισμένα στοιχεία του Λογιστικών Εκθέσεων των τραπεζικών ιδρυμάτων (επιτροπή Βασιλείας I, II, III).

Η Σημασία της Ποιότητας της Λογιστικής Πληροφόρησης

- Με βάση τα παραπάνω έχουν αναληφθεί διάφορες δράσεις τόσο σε εθνικό όσο και υπερεθνικό επίπεδο προκειμένου να ενισχυθεί τόσο η αξιοπιστία όσο και η σχετικότητα-καταλληλότητα της λογιστικής πληροφόρησης των τραπεζών.
- Οι αποφάσεις της επιτροπής Βασιλείας, οι οδηγίες των κεντρικών τραπεζών, το πλαίσιο λειτουργίας των κεφαλαιαγορών, τα κλαδικά λογιστικά σχέδια, κλπ. αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα αυτών των δράσεων.
- Η εφαρμογή τυποποιημένων και ενιαίων λογιστικών κανόνων και μεθόδων προκειμένου να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των λογιστικών στοιχείων ισχύει και για τις τράπεζες με ιδιαίτερη έμφαση καθόσον αναλαμβάνουν κατά τη δράση τους πολλαπλούς και σημαντικούς κινδύνους.

Τραπεζική Επιτροπή Εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision)

- Σκοπός : προώθηση ενιαίων κανόνων εποπτείας και διαχείρισης κινδύνων διεθνούς τραπεζικού συστήματος
- 1974 : Ίδρυση από κεντρικές τράπεζες και εποπτικές αρχές G-10.
- Έδρα : BIS στην Βασιλεία Ελβετίας
- 1988 : Συνθήκη Βασιλείας I «Κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας για την εποπτεία πιστωτικού κινδύνου τραπεζών »
- 1996 : Διεύρυνση Βασιλείας I με ενσωμάτωση κανόνων εποπτείας και κινδύνου αγοράς (Χαρτ/κίου Συναλλαγών)
- 2007 : Συνθήκη Βασιλείας II.
- 2013: Συνθήκη Βασιλείας III.

Βασιλεία II : 3 πυλώνες

- Πυλώνας I: μεθοδολογίες υπολογισμού ελάχιστων κεφαλαιακών υποχρεώσεων τραπεζών για την κάλυψη κινδύνων ισολογισμού τους (Πιστωτικού + Αγοράς + Λειτουργικού) και την προστασία των καταθετών
- Πυλώνας II: διαδικασίες εποπτικής αξιολόγησης της επάρκειας των εσωτερικών συστημάτων μέτρησης και ελέγχου κινδύνων των τραπεζών
- Πυλώνας III: Πειθαρχία της Αγοράς (κανόνες πληροφόρησης επενδυτών για κεφαλαιακή επάρκεια και διαχείριση κινδύνων τραπεζών, με στόχο αυξημένη διαφάνεια ισολογισμών και καλύτερη αξιολόγηση management από την αγορά)

Βασιλεία II και η Χρηματοοικονομική Κρίση

- Η πιστωτική κρίση κατάφερε ισχυρό πλήγμα στην αξιοπιστία και προβλεπτική ικανότητα εσωτερικών συστημάτων ratings των τραπεζών και των εξωτερικών rating agencies.
- Προσπάθειες νέας αναθεώρησης της Βασιλείας II με έμφαση στην
 - ενίσχυση της εποπτείας τιτλοποιήσεων δανείων και πιστωτικών παραγώγων,
 - αύξησης κεφαλαιακών υποχρεώσεων,
 - επιβολής ανώτατου δείκτη δανειακής επιβάρυνσης τραπεζικών ισολογισμών,
 - αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου των λογιστικών προβλέψεων (ΔΛΠ 39)
 - επιβολής κανόνων εποπτείας της ρευστότητας των τραπεζικών συστημάτων.

Βασιλεία III

- Στόχος του νέου πλαισίου η αύξηση της ποιότητας και της ποσότητας των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών όπως επίσης και αύξηση της ρευστότητάς τους.
- Η μείωση κινήτρων έναντι των τραπεζών να αναλαμβάνουν υπερβολικούς κινδύνους και δημιουργία επαρκών κεφαλαιακά αποθεμάτων.
 - Συντελεστής κάλυψης ρευστότητας
 - Συντελεστής καθαρής σταθερής χρηματοδότησης
 - Δείκτης κεφαλαιακού αποθέματος
 - Μείωση προκυκλικότητας
 - Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου

Τραπεζικές Προβλέψεις και Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

- Οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων αποτελούν βασικό μέσο προσαρμογής της αξίας του τραπεζικού Ενεργητικού στην περιοδική αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου των δανειακών χαρτοφυλακίων.
- Αποτελούν σημαντική συνιστώσα της τραπεζικής κερδοφορίας, επηρεάζουν άμεσα τιμολογιακή πολιτική και όγκο ιδίων κεφαλαίων, μέσω δε αυτών και το επίπεδο του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών οργανισμών .
- Εκ των πραγμάτων αποτελούν κεντρικό άξονα των συστημάτων μέτρησης και διαχείρισης των πιστωτικών κινδύνων και κεφαλαιακής επάρκειας τραπεζικών οργανισμών, η δε αξιοπιστία τους αποτελεί προϋπόθεση της διαφάνειας των τραπεζικών ισολογισμών.

Οι προβλέψεις

- Βασιλεία II : οι προβλέψεις στο επίκεντρο της νέας μεθοδολογίας μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου και των κανόνων κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών, με στόχο την σταθερότητα των πιστωτικών συστημάτων
- ΔΛΠ: οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων επίσης στο επίκεντρο των προτάσεων για εφαρμογή της λογιστικής της εύλογης αξίας (fair value accounting) και στην αποτίμηση των δανειακών χαρτοφυλακίων με στόχο την διαφάνεια των ισολογισμών και την αντικειμενική ενημέρωση των επενδυτών.

Οι προβλέψεις

- Αντιπαραθέσεις μεταξύ Επιτροπής Βασιλείας (BIS) και IASB στο πλαίσιο των προσπαθειών σχεδιασμού ενιαίου υποδείγματος πληροφόρησης για εποπτικούς φορείς και επενδυτές
 - Εποπτικές αρχές: προτεραιότητα στην σταθερότητα τραπεζών και αγορών
 - Λογιστικές αρχές: προτεραιότητα στην αντικειμενική ενημέρωση μετόχων /επενδυτών

Προβλέψεις ex-post και ex- ante

- **Εποπτικές αρχές** : Η παραδοσιακή μεθοδολογία σχηματισμού προβλέψεων ex post, ήτοι επί ήδη καθυστερημένων και συγκεκριμένων δανείων (ειδικές προβλέψεις), παράγοντας αστάθειας και προ-κυκλικότητας των τραπεζικών ισολογισμών και αγορών.
- Παράγοντας αστάθειας και οι προτάσεις IASB για συνεχή αποτίμηση χορηγήσεων στην εύλογη αξία (fair value).
- Προτίμηση στον σχηματισμό γενικών προβλέψεων επί δανειακών χαρτοφυλακίων για δημιουργία εκ των προτέρων αποθεματικών κάλυψης ζημιών (προβλέψεις ex ante) , με βάση πιθανότητες αθέτησης (probabilities of default) που προκύπτουν από τα συστήματα rating των τραπεζών και ελέγχονται με συμπληρωματικά ποιοτικά κριτήρια και συσχετίσεις με την φάση του οικονομικού κύκλου.
- **Λογιστικές αρχές (IASB)**: Στόχος η αντικειμενική ενημέρωση των μετόχων – ανάγκη συνεχούς αποτίμησης της εύλογης αξίας δανειακών χαρτοφυλακίων (mark to market), με βάση αντικειμενικά κριτήρια αποτίμησης, σε συνάρτηση τόσο με την εξέλιξη του πιστωτικού κινδύνου των δανειοληπτών, όσο και με τις τάσεις της απαιτούμενης απόδοσης εκ μέρους των μετόχων.

Ειδικά Θέματα Πληροφόρησης

- Ειδικά τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 32 και 39 (καθώς και τα IFRS 7 και 9) τα οποία αναφέρονται στα χρηματοοικονομικά μέσα (Financial Instruments) έχουν κύρια εφαρμογή στις τράπεζες τόσο στο Ενεργητικό τους (χορηγήσεις χρεόγραφα, παράγωγα, κλπ.), όσο και στο Παθητικό (καταθέσεις, ομολογιακά δάνεια, παράγωγα, Futures, Options, κλπ.).
- Χρηματοοικονομικό Μέσο είναι κάθε σύμβαση η οποία στην μεν μία συμβαλλόμενη οικονομική μονάδα δημιουργεί χρηματοοικονομικό στοιχείο του Ενεργητικού, στη δε άλλη συμβαλλόμενη οικονομική μονάδα ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο Υποχρεώσεων ή Καθαρής Θέσεως.
- Συνεπακόλουθα, η αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού μέσου σύμφωνα με τα πιο πάνω πρότυπα πρέπει να γίνεται στους Ισολογισμούς των οικονομικών μονάδων όταν, και μόνον όταν, καταστούν συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση που περιέχει τους όρους έκδοσης του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ειδικά Θέματα Πληροφόρησης

- Το πότε καθίσταται ένα μέρος «συμβαλλόμενο» αυτό ερμηνεύεται από τους ισχύοντες κατά τόπους κανόνες δικαίου. Π.χ. σε ένα δάνειο δεν αρκεί η υπογραφή της σύμβασης αλλά πρέπει να γίνει και η μεταβίβαση της κυριότητας των χρημάτων, ενώ, σε ένα ομολογιακό δάνειο πρέπει να αποκτηθεί / μεταβιβασθεί η κυριότητα του τίτλου κ.ο.κ.
- Η διακοπή της αναγνώρισης ενός χρηματοοικονομικού μέσου, δηλαδή η πλήρης ή μερική διαγραφή του από τον Ισολογισμό, για τα στοιχεία του Ενεργητικού πραγματοποιείται όταν τα συμβατικά δικαιώματα στις χρηματοροές που απορρέουν από το χρηματοοικονομικό μέσο (ή μέρους του) έχουν λήξει.
- Παράδειγμα , η ολική ή μερική εξόφληση μιας απαίτησης. Για δε τα στοιχεία του Παθητικού όταν και μόνον όταν η σχετική υποχρέωση έχει καθ' οιονδήποτε τρόπο τακτοποιηθεί (εξόφληση, ρύθμιση).

Ειδικά Θέματα Πληροφόρησης

- Γνωστοποιήσεις σχετικές με τα χρηματοοικονομικά μέσα.
 - Παράθεση της Λογιστικής αξίας ανά κατηγορία αποτίμησης (διακράτηση, διαθέσιμα προς πώληση, εμπορικό χαρτοφυλάκιο κ.α.) και αντιπαραβολή της προς την εύλογη αξία (Fair Value).
 - Ανάλυση των αποτελεσμάτων που προέρχονται από όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα ανά κατηγορία αποτίμησης (έσοδα και έξοδα από τόκους, αμοιβές, προμήθειες).
 - Αναφορά στις μεθόδους υπολογισμού της εύλογης αξίας (ιδιαίτερα όταν δεν τεκμηριώνεται από δεδομένα αγορών).
 - Αναφορά στη λογιστική αντιστάθμισης και στα σχετικά αποτελέσματα που προέκυψαν είτε μέσω του Πίνακα αποτελεσμάτων είτε απευθείας στα Ιδια Κεφάλαια.
 - Αναφορά στις αξίες των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν ληφθεί ή έχουν δοθεί ως εγγυήσεις.
 - Αναφορά στα εποπτικά κεφάλαια και στην κεφαλαιακή τους επάρκεια.
 - Αναφορά στους διάφορους τύπους κινδύνων και στα σχετικά στοιχεία που συγκεντρώνει η διοίκηση.

Ειδικά Θέματα Πληροφόρησης

- Εύλογη αξία έναντι ιστορικού κόστους
 - Το ιστορικό κόστος βασίζεται στις αρχικές αξίες κτήσεως (εκτός των περιπτώσεων αναγνώρισης ενδεχόμενης απομείωσης –impairment των στοιχείων του ενεργητικού) και πλαισιώνεται από τις αρχές της σύνεσης-συντηρητικότητας, της πραγματοποίησης του αποτελέσματος και του συσχετισμού εξόδων-εσόδων.
 - Η εύλογη αξία εκφράζει το χρηματικό μέγεθος με το οποίο τα συμβαλλόμενα εκουσίως μέρη υπό κανονικές συνθήκες και υπό συνήθεις όρους αγοράς θα μπορούσαν να ανταλλάξουν ένα στοιχείο του ενεργητικού ή να διακανονίσουν μια υποχρέωση του παθητικού.
 - Αν υπάρχει τιμή αγοράς (Market Price) η οποία να διαμορφώνεται για το χρηματοοικονομικό μέσο σε συνθήκες ενεργού αγοράς, η οποία παράλληλα να διαθέτει επαρκή ρευστότητα, τότε αυτή η τιμή θεωρείται ως ικανοποιητική προσέγγιση της εύλογης αξίας.
 - Εάν δεν υπάρχει σχετική αγορά τότε ο αξιόπιστος υπολογισμός εύλογης αξίας βασίζεται σε εξωτερικές αξιολογήσεις, επιτόκια προεξόφλησης μελλοντικών ροών πιστοποιημένα σε αγορές, σε υποδείγματα και αλγορίθμους τα οποία χρησιμοποιούν μεταβλητές μετρήσιμες κατά αξιόπιστο τρόπο, κ.ο.κ. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να γνωστοποιείται η σχετική μεθοδολογία.

Συμπεράσματα

- Οι έντονες διακυμάνσεις των αγορών ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσεων δημιουργούν μεγάλα προβλήματα αποτίμησης και διαχείρισης των αποτελεσμάτων τα οποία προκύπτουν από τις διαφορές αυτές.
- Η διεθνής λογιστική κοινότητα και οι ρυθμιστικές αρχές διαβουλεύονται έντονα για την ενσωμάτωση προσφάτων εμπειριών στη διαμόρφωση της κοινοποιούμενης λογιστικής πληροφορίας.